

SUBFOSSIILINEN *NAJAS MINOR* AII. LÖYDETTY SUOMESTA

Geologisen tutkimuslaitoksen maalaajakartoitustyö oli kesällä 1950 keskitetty Etelä-Suomeen, Helsingin ja Riihimäen välille. Tähän alueeseen kuului myöskin osa Nurmijärven pitäjää, josta tutkittiin mm. Klaukkalan kylässä sijaitseva Klaukkalan Isosuota.

Suosta otettiin muinaisen kasvillisuuden selvittelyä varten näytteitä kahdesta eri kairauspisteestä. Suurehkoista yleisnäytteestä, joka käsitti sekä karkea- että hienodetritusliejun, löysin erittäin mielenkiintoisen makrofossiiliston. Paitsi vesipähkinän (*Trapa natans*) hedelmän palasia näytteessä oli mm. yksi *Najas flexilis*- ja 11 *Najas minor*-siementä. Toisesta kairauskohdasta, josta näytteet otettiin useampana peräkkäisenä palana, löysin 23 *Najas minorin* ja lisäksi vielä kaksi *Najas marinan* siementä. Klaukkalan Isosuota edeltäneessä vesialtaassa on siis kasvanut jotenkin samanaikaisesti kolme eri *Najas*-lajia. Näiden seuraajalajistosta mainittakoon vesipähkinän lisäksi *Potamogeton natans*, *Scirpus lacuster*, *Carex pseudocyperus*, *Nymphaea alba*, *Nuphar luteum*, *Lycopus europaeus* ja *Bidens sp.*

Najas minor, joka nyt on ensi kerran

löydetty Suomesta subfossiilisena, on aivan erikoisasemassa muihin *Najas*-lajeihin nähden. Sitä ei ole nimittäin aikaisemmin tavattu resanttisenä eikä subfossiilisenakaan koko Fennoskandian alueelta. Lajin nykyinen levinneisyysalue käsittää Keski- ja Etelä-Euroopan (Englannissa se on tavattu vain fossiilina). Pohjois-Afrikan sekä keskisen Aasian Syyriasta Intian kautta aina Japaniin asti.

Najas minorin siemeniä sisältävä kerros Klaukkalan Isosuossa on vain noin 10 sm:n vahvuinen. Tämä kerros sijaitsee 3,8 m:n syvyydessä nykyisestä suonpinnasta lukien, suunnilleen karkea- ja hienodetritusliejun kontaktissa. Siitepölydiagramman perusteella tämä nivoo on muodostunut vähän ennen kuusen yleistymistä. Kuusen siitepölykäyrän voimakas nousu ja samanaikaisesti tapahtuva jalojen lehtipuiden käyrän lasku kuvastavat kasvillisuudelle edullisen Litorina-ajan päättymistä. Tämän mukaan *Najas minor* on kasvanut sanotussa vesialtaassa vain verrattain lyhyen ajan Litorinakauden lopulla, jolloin jalojen lehtipuiden siitepölymäärä on runsaimmillaan diagrammassa.

V. E. Valovirta.

SUOVILJELYSYHDISTYS r. y.

Helsinki, Mariank. 8. Puh. 28 036.

Koaseimat: Leteensuon, Leteensuon pys.
Puh. Hämeenlinna 6314.

Pohjois-Karjalan, Tohmajärvi,
Puh. Tohmajärvi 22.

Suomen vanhin maataloudellinen erikoisyhdistys. Palveluksessaan maamme kokeneimpia suontuntemuksen ja suoviljelysalan erikoistuntijoita.

Hoitaa edelleen valtaosan suoviljelyskokeista.

Suoviljelysalan neuvontaa esitelmin ja kurssein.

Antaa ohjeita suoviljelysalaa koskevissa kysymyksissä.